

ΟΔΗΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΕΚΔΟΤΕΣ ΑΚΑΛΥΠΤΩΝ ΕΠΙΤΑΓΩΝ (ΚΑΠ), ΤΙΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

Σας ενημερώνουμε ότι από την 01/02/2003, με οδηγίες που έχει εκδώσει η Κεντρική Τράπεζα από κοινού με τον Έφορο Υπηρεσίας έχει τεθεί σε εφαρμογή η λειτουργία του Κεντρικού Αρχείου Πληροφοριών (στο εξής «ΚΑΠ»), στο οποίο διατηρούνται στοιχεία για εκδότες ακάλυπτων επιταγών. Η Διαχειριστική Επιτροπή, που διορίζεται από την Κεντρική Τράπεζα, είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση της λειτουργίας του ΚΑΠ και συγκεκριμένα για την καταχώρηση, διαγραφή, διατήρηση και ενημέρωση των καταχωρισμένων φυσικών και νομικών προσώπων.

Βάσει οδηγίας που έχει εκδώσει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου αναφορικά με τη λειτουργία του ΚΑΠ, τις συνέπειες καταχώρισης τους στο αρχείο και συναφή θέματα καθώς επίσης και την κτήση ή χρησιμοποίηση βιβλιαρίων επιταγών ή τρεχούμενων¹ τραπεζικών λογαριασμών καθορίζονται οι ακόλουθες πρόνοιες:

Ορισμός Ακάλυπτης Επιταγής

«ακάλυπτη επιταγή» σημαίνει, επιταγή συρόμενη επί τράπεζας η οποία κατά την πρώτη παρουσίασή της επεστράφη απλήρωτη λόγω έλλειψης ή ανεπάρκειας διαθέσιμων κεφαλαίων και:

- (α) επαναπαρουσιάζεται για πληρωμή δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημερολογιακές ημέρες μετά την πρώτη παρουσίασή της, και παραμένει απλήρωτη λόγω έλλειψης ή ανεπάρκειας διαθέσιμων κεφαλαίων ή,
- (β) επαναπαρουσιάζεται για πληρωμή και παραμένει απλήρωτη λόγω του ότι ο εκδότης της έδωσε εντολή μη πληρωμής.

Ο ορισμός συμπεριλαμβάνει επιταγές, σε οποιοδήποτε νόμισμα, που εκδόθηκαν οποτεδήποτε πριν ή κατά την ημερομηνία που αυτές κατέστησαν πληρωτέες.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 305Α του Περὶ Ποινικού Κώδικα (Κεφ. 154), πρόσωπο που εκδίδει επιταγή η οποία, κατά ή μετά την ημερομηνία κατά την οποία αυτή έχει καταστεί πληρωτέα, παρουσιάζεται στο πιστωτικό ίδρυμα επί του οποίου εκδόθηκε και δεν εξοφλείται λόγω έλλειψης διαθέσιμων κεφαλαίων του εκδότη της ή λόγω του ότι ο λογαριασμός του εκδότη ήταν κλειστός κατά το χρόνο της παρουσίας της επιταγής και παραμένει απλήρωτη για περίοδο δεκαπέντε (15) ημερών από την παρουσίασή της, είναι ένοχο ποινικού αδικήματος.

Κριτήρια καταχώρησης στο ΚΑΠ

Τα κριτήρια / προϋποθέσεις καταχώρησης φυσικού ή νομικού προσώπου στο ΚΑΠ είναι τα ακόλουθα:

- α)
 - i. Αν σε οποιοδήποτε χρονικό διάστημα εντός δώδεκα (12) μηνών φυσικό ή νομικό πρόσωπο εκδώσει τρεις (3) τουλάχιστον ακάλυπτες επιταγές, ή
 - ii. το συνολικό ποσό οποιασδήποτε ακάλυπτης ή ακάλυπτων επιταγών που έχει εκδώσει σε χρονικό διάστημα δώδεκα (12) μηνών το πρόσωπο αυτό υπερβαίνει το ποσό των €2.000,

ή

- β) το πρόσωπο, κατά την άποψη τράπεζας, είναι σε θέση να ασκεί έλεγχο στον λογαριασμό επί του οποίου έχει συρθεί ακάλυπτη επιταγή.

Σύμφωνα με τις οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, επιστροφή επιταγής:

- α) λόγω κλεισίματος τρεχούμενου λογαριασμού, κατόπιν πρωτοβουλίας είτε του κατόχου του λογαριασμού είτε της τράπεζας στο οποίο τηρείται ο λογαριασμός, ή
- β) λόγω παγοποίησης τρεχούμενου λογαριασμού συνεπεία της καταχώρισης του/των κατόχου/ων του στο ΚΑΠ, ή
- γ) λόγω παγοποίησης τρεχούμενου λογαριασμού δυνάμει του περί Συγκάλυψης, Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις Νόμου 61(Ι)/1996 όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται και/ή αντικαθίσταται, ή
- δ) λόγω παγοποίησης τρεχούμενου λογαριασμού δυνάμει δικαστικού διατάγματος, νόμου ή Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισοδυναμεί με επιστροφή λόγω έλλειψης ή ανεπάρκειας διαθέσιμων κεφαλαίων, εκτός αν η παρουσίαση της επιταγής για πληρωμή έγινε μετά την πάροδο της χρονικής περιόδου που αντιστοιχεί στην διάρκεια ισχύος της επιταγής, ως αυτή καθορίζεται κατά καιρούς από το Κυπριακό Γραφείο Συμψηφισμού.

Η καταχώριση στο ΚΑΠ, με δεόντως αιτιολογημένη απόφαση της Διαχειριστικής Επιτροπής, μπορεί να επεκταθεί και να καλύψει, εκτός από το πρόσωπο για το οποίο συντρέχει οποιοδήποτε από τα κριτήρια καταχώρισης, και:

- i τυχόν εντολοδόχο (πληρεξούσιο) ή εντολοδόχους αυτού, οι οποίοι έχουν εξουσία να εκδίδουν επιταγές ως αντιπρόσωποι ή πληρεξούσιοι του εκδότη,
- ii συγκάτοχο ή συγκάτοχους του σε κοινό τρεχούμενο λογαριασμό,
- iii στην περίπτωση νομικών προσώπων, όλων ή οποιουδήποτε από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλων αξιωματούχων, οι οποίοι προκάλεσαν ή συμμετέσχαν στην έκδοση της/ων ακάλυπτης/ων επιταγής/ών με άμεσο ή έμμεσο τρόπο.

¹ Λογαριασμός σε τράπεζα, σε οποιοδήποτε νόμισμα, στον οποίο υπάρχει, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα έκδοσης βιβλιαρίου επιταγών.

Συνέπειες καταχώρησης στο ΚΑΠ

Οι συνέπειες καταχώρησης κάποιου προσώπου στο ΚΑΠ είναι οι πιο κάτω:

1. Παγοποίηση των τρεχούμενων λογαριασμών του και άμεση σχετική ενημέρωση του. Κάθε τράπεζα στην οποία τηρούνται τρεχούμενοι λογαριασμοί στο όνομα καταχωρισμένου προσώπου, δεν επιτρέπει οποιαδήποτε ανάληψη ή χρέωση σε σχέση με το λογαριασμό, εξαιρουμένων των οφειλών προς τη συγκεκριμένη τράπεζα, στην οποία τηρείται ο λογαριασμός. Επιτρέπεται η χρέωση του λογαριασμού για εξόφληση ακάλυπτων επιταγών, που εκδόθηκαν πριν από τη γνωστοποίηση της καταχώρησης του εκδότη τους για πληρωμή ασφαλίσεων ή ασφαλιστικών συμβολαίων που είναι εκχωρημένα προς όφελος της τράπεζας.
2. Απαγόρευση έκδοσης επιταγών και παράδοση, σε οποιοδήποτε τραπεζικό κέντρο της τράπεζας, εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών, όλων των ευρισκομένων στην κατοχή του αχρησιμοποίητων επιταγών, για όλους τους τρεχούμενους λογαριασμούς που τηρεί στην τράπεζα.
Οι πρόνοιες των παραγράφων μία (1) και δύο (2) εφαρμόζονται και στους τρεχούμενους λογαριασμούς στους οποίους το καταχωρισμένο άτομο είναι συγκάτοχος και οι οποίοι ορίζονται με το συνδετικό «και».
3. Απαγόρευση του ανοίγματος τρεχούμενου λογαριασμού ή χορήγησης βιβλιάριου επιταγών σε οποιοδήποτε καταχωρισμένο πρόσωπο, από οποιαδήποτε τράπεζα για όσο καιρό είναι καταχωρημένο στο ΚΑΠ.
4. Δυνατότητα της τράπεζας να προβαίνει σε κλείσιμο λογαριασμού, παγοποιημένου λόγω καταχώρισης στο ΚΑΠ, ο οποίος βρίσκεται σε αδράνεια για χρονικό διάστημα δύο (2) χρόνων, και ο οποίος παρουσιάζει μηδενικό ή χρεωστικό υπόλοιπο και δεν υπάρχουν εκδομένες ακάλυπτες επιταγές σε αυτόν ή δεν έχει χορηγηθεί βιβλιάριο επιταγών. Νοείται ότι η ενέργεια αυτή δεν θα έχει οποιονδήποτε αντίκτυπο στις καταχωρισμένες στο ΚΑΠ επιταγές, οι πληροφορίες των οποίων θα συνεχίσουν να παρουσιάζονται στο σύστημα του ΚΑΠ αλλά και στα συστήματα των τραπεζών.

Σημειώνεται ότι τράπεζα η οποία επιστρέφει ακάλυπτη επιταγή, βάσει των οδηγιών της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου και/ή βάσει των οδηγιών σχετικά με το Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών οφείλει να υποβάλλει τα στοιχεία της κάθε ακάλυπτης επιταγής και του εκδότη της προς τη Διαχειριστική Επιτροπή (συμπεριλαμβανομένων, χωρίς περιορισμό και των προσωπικών του δεδομένων, στην περίπτωση κοινών λογαριασμών φυσικών προσώπων τα στοιχεία του προσώπου που έχει υπογράψει την επιταγή) εφόσον εμπίπτουν στα κριτήρια καταχώρησης, τα οποία αρχικά καταχωρούνται σε προκαταρκτικό κατάλογο.

Σε περίπτωση τακτοποίησης επιταγής τα στοιχεία της οποίας έχουν καταχωρηθεί στον προκαταρκτικό κατάλογο, η τράπεζα οφείλει να ενημερώσει τον προκαταρκτικό κατάλογο χωρίς αυτό να επιφέρει διαγραφή της καταχώρησης της ακάλυπτης επιταγής στον προκαταρκτικό κατάλογο.

Καμία καταχώρηση, διόρθωση ή διαγραφή στοιχείων δεν μπορεί να διενεργηθεί παρά μόνο μετά από απόφαση της Διαχειριστικής Επιτροπής.

Η Κεντρική Τράπεζα γνωστοποιεί την καταχώρηση κάποιου προσώπου στο ΚΑΠ τόσο στις Τράπεζες όσο και στο/α καταχωρισμένο/α πρόσωπο/α, με επιστολή στην τελευταία γνωστή διεύθυνση κατοικίας ή/και εργασίας τους.

Οι συνέπειες της καταχώρησης προσώπου στο ΚΑΠ και οι σχετικές υποχρεώσεις της τράπεζας τερματίζονται **μόνο** με τη διαγραφή του εν λόγω προσώπου από το ΚΑΠ.

Διευκρινίζεται ότι, επιπρόσθετα της προαναφερόμενης νομικής υποχρέωσης της τράπεζας για διαβίβαση προσωπικών δεδομένων πελατών στο ΚΑΠ στους οποίους χορηγείται βιβλιάριο επιταγών, η τράπεζα συλλέγει και επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα πελατών για σκοπούς συνομολόγησης και εκτέλεσης επιχειρηματικής/συμβατικής σχέσης του πελάτη με την τράπεζα ή με σκοπό όπως ληφθούν μέτρα κατ' αίτηση του πελάτη πριν από την σύναψη σύμβασης (για παράδειγμα, για την αίτηση χορήγησης βιβλιάριου επιταγών, εκτύπωση, κατάθεση, εκκαθάριση επιταγών) καθώς επίσης και για την προστασία των έννομων συμφερόντων της ως υπεύθυνος επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων.

Διαγραφή από το ΚΑΠ

Διαγραφή καταχωρισμένου προσώπου από το ΚΑΠ μπορεί να διενεργηθεί όταν αποδειχθεί ότι η τακτοποίηση κάθε ακάλυπτης επιταγής του έγινε εντός ενός (1) μηνός από την ημερομηνία επιστροφής της ως ακάλυπτης, ή μετά την παρέλευση δώδεκα (12) μηνών από την αποδεδειγμένη τακτοποίηση όλων των ακάλυπτων επιταγών του καταχωρισμένου προσώπου, ή μετά την παρέλευση έξι (6) ετών από την τελευταία καταχώριση ακάλυπτης επιταγής σε σχέση με το πρόσωπο αυτό και αφού υποβληθεί στην Διαχειριστική Επιτροπή ένορκος δήλωση ότι δεν υπάρχει εν εξελίξει δικαστική διαδικασία εναντίον του όσον αφορά τις καταχωρισμένες στο ΚΑΠ επιταγές του.